

‘Duurzaamheidsonderwijs op elke school’

Duurzaamheids-
onderwijs zou ver-
plichte kost moe-
ten zijn op elke
school. Leerlingen
en leerkrachten
van basisschool
De Greide in
Jistrum onderte-
kenden een peti-
tie met deze op-
roep.

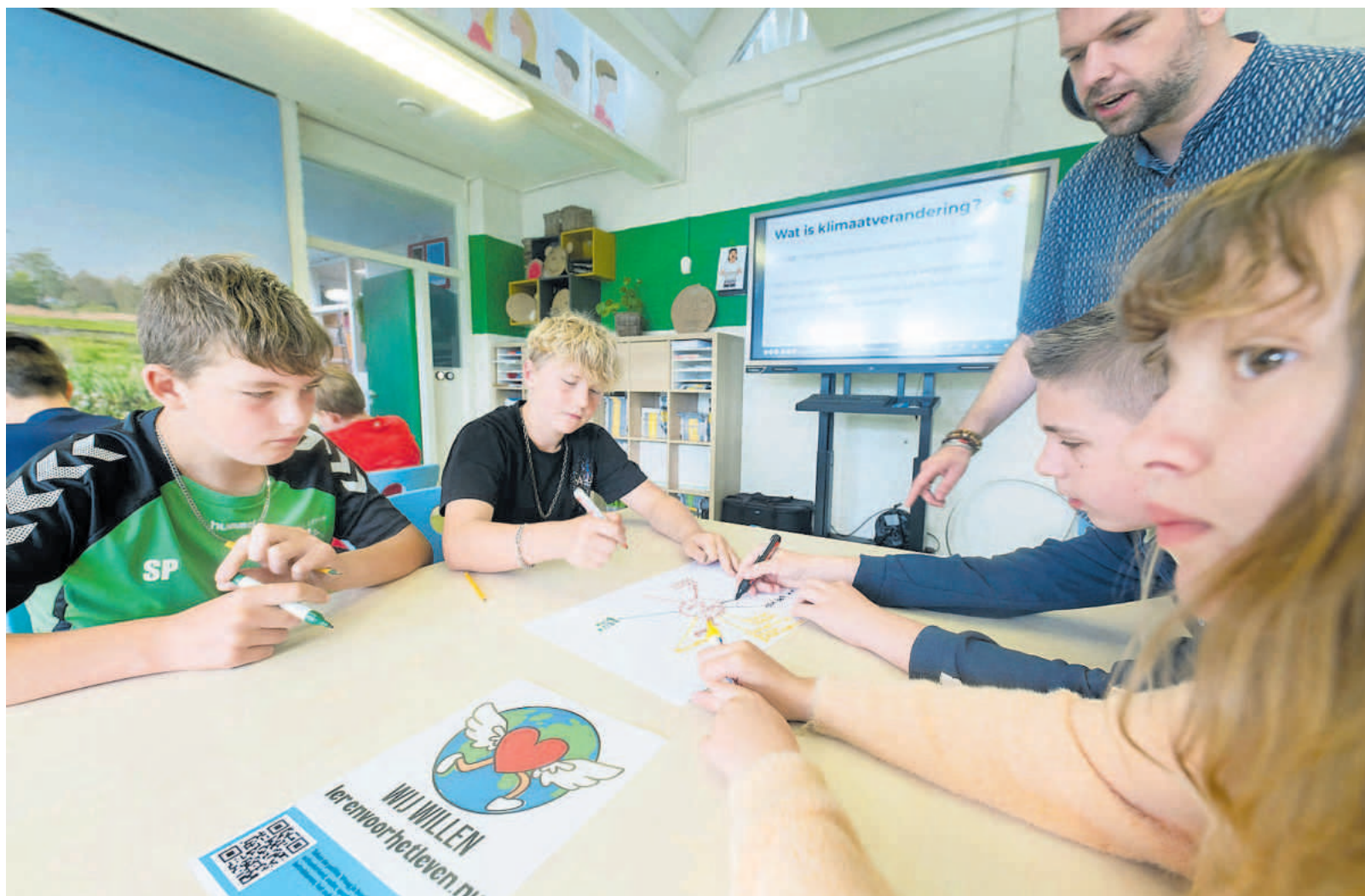
JOSÉ HULSING

Zijn ze bedreefd, bang, machteloos, schuldig, optimistisch of onverschillig? Meester Remco Postma van Berniemienskip De Greide in Jistrum vraagt zijn zestien leerlingen in groep 7/8 welk woord hun gevoel bij klimaatverandering het beste beschrijft. Wereldwijd onderzoek uit 2021 wijst uit dat twee derde van de jongeren hier droevig, bang of gespannen van wordt of zich machteloos voelt.

Ook Isa Mes (12) zegt bedreefd te zijn over de opwarming van de aarde en het uitsterven van dieren. Slechts twee andere leerlingen uit de klas van meester Remco delen dit gevoel. Mads Westerhof (12) koos net als zeven klasgenoten voor optimistisch. „Vaak komt het wel weer goed als mensen beseffen dat het echt verkeerd gaat.” Vijf leerlingen stellen dat het onderwerp hen onverschillig laat.

Meester Remco geeft zijn leerlingen donderdagochtend les over klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit, duurzame productie en consumptie en een rechtvaardige verdeling van welvaart. Ze leren ook over het recht van demonstratie en het recht van petitie als je iets wilt veranderen: niet klagen, maar vragen. Op grote vellen papier schrijven de kinderen wat zij in hun dorp Jistrum anders zouden willen zien. Alles komt voorbij, van meer bomen en minder rommel op het schoolplein tot een grotere snackbar en een tribune bij het voetbalveld.

De Greide heeft zich achter een

Kinderen van basisschool De Greide in Jistrum willen dat duurzaamheidsonderwijs verplicht wordt op school. Leerlingen Sjoerd, Chris, Gio en Esmee schrijven ideeën op voor een petitie, meester Remco Postma kijkt toe. FOTO: MARCEL VAN KAMMEN

initiatief van Mirjam Venneker-van Lierop geschaard. Deze lerarenopleider natuurkunde op hogeschool NHL Stenden in Leeuwarden is een petitie begonnen om de minister van Onderwijs in het nieuwe kabinet te bewegen les over klimaatverandering en verlies aan biodiversiteit verplicht te stellen op school.

„Goed duurzaamheidsonderwijs moet ingebed worden in de lessen burgerschap”, stelt zij. „Het is belangrijk dat kinderen leren over klimaatverandering en de gevolgen daarvan als er niets gedaan wordt. Als kinderen niet goed geïnformeerd zijn, kunnen ze geen verstandige beslissingen nemen over hun leven nu en in de toekomst.”

Het is zeker niet de bedoeling dat leerlingen de put in gepraat worden met doemscenario's over de plastic soep en de stijging van de zeespiegel. Duurzaamheidsonderwijs be-

‘Doemscenario's werken alleen maar beangstigend’

oogt juist het tegenovergestelde. „We moeten zichtbaar maken hoe complex het probleem is, vanuit verschillende perspectieven, zonder oordeel, maar je wilt kinderen vooral ook handelingsmogelijkheden geven. Wat kun je vandaag al doen? Met de trein, bus of fiets reizen, minder lang douchen of een trui aantrekken als je het koud hebt, bijvoorbeeld. De didactiek van de hoop. Doemscenario's werken alleen maar beangstigend en verlamdend.”

Momenteel worden de kaders voor burgerschap – een van de vier

basisvaardigheden – vastgesteld in nieuwe kerndoelen voor het onderwijs, in de exameneisen voor het voortgezet onderwijs en de kennisbasis voor de lerarenopleiding. Het verzoek is om duurzaamheids-
onderwijs hier expliciet in op te nemen. Ook moeten leerkrachten tijd en hulp krijgen om met het thema aan de slag te kunnen. Goede voorbeelden moeten worden gedeeld en expertise bevorderd.

Venneker-Van Lierop is bang dat met het oog op de standpunten van het prille, rechtse kabinet woorden als klimaatverandering en biodiversiteit afgezwakt worden in de nieuwe richtlijnen. „Er wordt vaak geframed alsof klimaatverandering een ideologie is, maar klimaatverandering is een wetenschappelijk feit. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft in april nog geoordeeld dat de politiek actie

moet ondernemen om klimaatverandering tegen te gaan, anders is het een schending van de mensenrechten.”

Op De Greide is het gesprek over klimaatverandering onderdeel van burgerschap. Het onderwijs over de basismoren en -waarden van onze samenleving is op deze school geïntegreerd in alle vakken. Venneker-Van Lierop stelt dat er op 15 procent van de scholen al aandacht besteed wordt aan duurzaamheid. „Het gaat om de 85 procent van de scholen waar leerlingen de wetenschappelijke feiten nu niet te horen krijgen.” Ze hoopt dat veel mensen – „lerarenopleiders, leraren, leerlingen en ieder die leren voor het leven belangrijk vindt” – de petitie zullen ondertekenen. „Alle leerlingen hebben recht op een eerlijk verhaal.”

Voor meer informatie:
www.lerenvoorhetleven.nu